

سرطانی‌شنه

هدایت علمی و پرورشی طلاب و دانش پژوهان

ابوالقاسم علیدوست

کتاب‌خانه

صراط اندیشه و عمل

هدایت علمی و پرورشی طلاب و دانش پژوهان

ابوالقاسم علیدوست

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

طراح جلد: مسعود نجابتی

چاپ هفتم: ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: بوستان کتاب

کانون اندیشه جوان

عنوان و نام پدیدآور: صراط اندیشه و عمل: هدایت علمی و پرورشی طلاب و دانش پژوهان / ابوالقاسم علیدوست.

مشخصات نشر: تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۴۴۰ ص.

شابک: 978-600-159-206-5

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه. یادداشت‌نامه.

عنوان دیگر: هدایت علمی و پرورشی طلاب و دانش پژوهان.

موضوع: طلاب - راه و رسم زندگی.

موضوع: مجتهدان و علما - اخلاق.

موضوع: مجتهدان و علما - سرگذشتنامه.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴: ۴ص/م۸/BPV

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۰۷

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۴۶۹۱۹

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهیدبهشتی، تقاطع بزرگراه

شهید مدرس، پلاک ۵۶، تلفن: ۸۸۵-۵۴۰۲ - ۸۸۵-۳۳۴۱

فروشگاه کتاب اندیشه: تهران، خیابان انقلاب، رویروی

درب اصلی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۴۸، تلفن: ۶۶۱۷۵۶۷۰

این کتاب با کاغذ حمایتی چاپ شده است

قیمت کتاب مطابق QR کد پشت جلد و مراجعه به آدرس وبگاه

www.poiict.ir

همه حقوق محفوظ است

فهرست

۲۱	پیشگفتار
۲۵	مقدمه
۳۱	مطلع
۳۶	عالمان در یک نگاه
۴۱	فصل اول: کلیات
۴۱	الف) پیدایش حوزه و فلسفه ورود به آن
۴۴	ب) جایگاه عالمان
۴۶	ج) وظایف عالمان دین
۵۲	مقاصد اجرای دین
۵۲	الف) تثبیت عدالت و مبارزه با ظلم
۵۵	ب) قضا و داوری
۵۸	ج) ورود به حوزه
۶۲	د) مراحل تحصیل
۶۷	فصل دوم: دوره‌های تحصیلی

- ۶۷..... مبحث اول: دوره مقدمات
- ۶۷..... الف) ادبیات
- ۷۶..... ب) اجتهاد در ادبیات
- ۷۷..... ج) سیر مطالعه ادبیات
- ۷۸..... د) مدت زمان خواندن ادبیات
- ۷۹..... هـ) ضعف در ادبیات و شیوه برطرف کردن آن
- ۸۱..... و) حساسیت یا عدم حساسیت به کتاب یا متنی خاص
- ۸۲..... ز) معرفی و تقسیم‌بندی برخی کتب معتبر
- ۸۴..... ح) مطالعه حواشی در مقاطع تحصیلی
- ۸۴..... ط) اختلاف اقوال در ادبیات
- ۸۶..... ی) اختلاف اقوال در کتاب‌ها و علوم دیگر
- ۸۷..... ک) تجزیه و ترکیب
- ۸۷..... ل) دوره تابستانی
- ۸۸..... م) متن خوانی و درک آن
- ۸۹..... ن) تاریخ ادبیات عرب
- ۹۰..... س) مطالعه کتاب‌های اصول نحو
- ۹۱..... ع) برنامه‌ای برای علاقه‌مندان به فعالیت ادبی
- ۹۲..... ف) میزان مراجعه به متون لغوی
- ۹۲..... ص) تفکیک داعی از معنا
- ۹۳..... ق) مجتهد و متبع

۲۶. شاها، بخور که نان حلال است..... ۳۹۲
۲۷. ذلت سلطان در مقابل عزت علم و تقوا..... ۳۹۲
۲۸. آنچه تخصص نخواهد..... ۳۹۴
۲۹. رندان ریاست گریز و عالمان مرجعیت گریز..... ۳۹۵
۳۰. اخلاص حاج شیخ عباس قمی..... ۳۹۶
۳۱. مزد بزرگ برای کار به ظاهر کوچک..... ۳۹۶
۳۲. ادب برخورد با عالم..... ۳۹۷
۳۳. دقت یک عالم در گفتارهای روزمره..... ۳۹۷
۳۴. استحفاظ عالم در شریعت و معارف دین..... ۳۹۸
۳۵. اهتمام عالمان به پاسخ شبهه‌ها و رفع کمبودها..... ۳۹۹
۳۷. این گونه تلاش کردند تا دین را به ما رسانند..... ۴۰۰
- ۳۷-۱. کفش ندارم..... ۴۰۰
- ۳۷-۲. سی سال تمام گرمی نان تنها نان خورش من بود!..... ۴۰۱
۳۸. عالمان دین و حفظ تراث..... ۴۰۲
۳۹. عالمان و محدثان و رابطه با اهل بیت علیهم السلام..... ۴۰۳
- ۳۹-۱. حوالت امام علیه السلام به نایب خویش..... ۴۰۳
- ۳۹-۲. عبدالله بن ابی‌یعفور در بهشت تسلیم..... ۴۰۴
- ۳۹-۳. کلیب تسلیم..... ۴۰۵
- ۳۹-۴. دستم خالی است..... ۴۰۶
- ۳۹-۵. بز نظی در بستر امام علیه السلام..... ۴۰۷

- ۴۰۸..... ۳۹-۶. از اهل بیت‌ها
- ۴۰۸..... ۴۰. اهتمام به تحصیل، مباحثه و پژوهش
- ۴۱۰..... ۴۱. مرد و مرگ
- ۴۱۰..... ۴۱-۱. بروید می‌خواهم بمیرم
- ۴۱۱..... ۴۱-۲. تا رسد دستت به خود، شو کارگر
- ۴۱۲..... ۴۱-۳. مرگ‌های دوست‌داشتنی
- ۴۱۳..... ۴۲. وصیت‌هایی از سنخ نور
- ۴۱۳..... ۴۲-۱. وصیت خواجه
- ۴۱۴..... ۴۲-۲. وصیت علامه حلی به فرزند خویش
- ۴۱۸..... ۴۲-۳. دنیا در چشم مودار نیک و در گفتار امیر علیه السلام
- ۴۲۳..... کتابنامه
- ۴۲۹..... فهرست آیات
- ۴۳۳..... فهرست روایات
- ۴۳۷..... نمایه اعلام

پیشگفتار

کتاب حاضر درصدد است منظومه‌ای از سبک زندگی طلبگی ارائه کند. نویسنده در این اثر معتقد است شناخت مسیر و مقصد طلبگی امری ضروری است و اگر طلاب و دانش‌پژوهان دینی از آغاز طلبگی، شناخت کافی از راه و مقصد خویش داشته باشند، با نشاط در تحصیل گام برمی‌دارند و با امید به آینده رسالت خود را در مقاطع مختلف ایفا می‌کنند. با توجه به اهمیت جایگاه طلبگی و خطرهایی که طلبه را تهدید می‌کند، بیش از هر چیز وجود مرجعی راهنما یا شناسنامه‌ای برای شناساندن گذشته، مسیر و آینده حوزه علمیه اهمیت پیدا می‌کند تا بر اساس نیازها و ضرورت‌های طلبه هدایتی جامع در تهذیب، تحصیل، تدریس، تحقیق و تبلیغ ارائه کند.

اثر حاضر محصول تلاش گروه سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی مرکز پژوهش‌های جوان است. این مجموعه شاخه‌ای از شاخسار پربرویار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی^۱ است که با گروه‌های علمی «بینش و اندیشه»،

۱. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با توجه به بایستگی تحقیقات دقیق و منسجم، نظریه‌پروری و نوآوری درباره زیرساخت‌های اندیشه دینی و نظامات اجتماعی مبتنی بر آن و پرداخت علمی و روزآمد به حوادث فکری و صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری قشرهای تحصیل‌کرده و نسل جوان کشور به‌عنوان نهادی علمی - پژوهشی و آموزشی،

«مطالعات فرهنگی و اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی» و «ادب و هنر» به افق‌های پیش رو و گام‌های پیشرو در عرصه فرهنگ جامعه اندیشیده و آثار مفیدی به ثمر نشاندند است. رشد و شکوفاندن باورها و گرایش‌های دینی، معرفی الگوهای مطلوب رفتار دینی و پاسخ به نیازها و خواسته‌های جوانان در زمینه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی از برجسته‌ترین اهداف فراروی مرکز است تا با رصد شرایط روز جامعه به صید موضوعات ضروری دست زند و پژوهش‌هایی مفید بیافریند.

مرکز پژوهش‌های جوان در چهار سطح جوان، دانشجو، اندیشه و طلبه به تولید آثاری در قالب‌های گوناگون مشغول است:

۱. «کتاب جوان» برای مخاطبان جوانی تهیه می‌شود که هفده تا ۲۴ ساله‌اند و دوره متوسطه تحصیلی را سپری کرده‌اند.
۲. «کتاب دانشجو» مربوط به جوانان دانش‌پژوه در مقطع کاردانی و کارشناسی است که به طور معمول هجده تا ۲۶ سال دارند.
۳. «کتاب اندیشه» برای جوانانی نگاشته می‌شود که پویایی فکری خویش را تعالی بخشیده و بر فرازی فراتر از مقطع کارشناسی قدم نهاده‌اند و به طور

←

دانشگاهی و حوزوی در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد. این پژوهشگاه شخصیتی حقوقی و مستقل دارد و در حکم نهاد عمومی و غیردولتی و غیرانتفاعی است که در قالب چهار پژوهشگاه حکمت و دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و همچنین مرکز پژوهش‌های جوان فعالیت می‌کند.

معمول کمتر از ۲۸ بهار را تجربه کرده‌اند.

۴. نهایتاً «کتاب طلبه» با جوانانی سخن می‌گوید که سال‌های نخست و سطوح میانی علوم حوزوی را می‌گذرانند.

کتاب پیش رو از آثار سطح «کتاب طلبه» این مرکز است.

این مرکز با قدردانی از آیت‌الله ابوالقاسم علی‌دوست برای انجام این اثر و ضمن تشکر از شورای علمی گروه، تلاش مجدانه مدیر گروه سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی حجت‌الاسلام محمدحسین پورامینی و همکاری ارزیابان گرامی حجج‌الاسلام والمسلمین رضا حق‌پناه و محمدحسین حق‌جو را ارج می‌نهد و صمیمانه در انتظار نقدها و پیشنهادهای خوانندگان تیزبین است.

مرکز پژوهش‌های جوان